

HSO Uppsala kommun

Kungsgatan 64

753 41 Uppsala

Mottagare

Omsorgsnämndens upphandlingsutskott

För kännedom

Omsorgsförvaltningen

2020-03-05

HSO:s krav inför upphandlingen av Uppsala kommuns personliga assistans

Handikappföreningarnas samarbetsorgan (HSO) deltog den 27 februari 2020 i ett dialogmöte med representanter från andra föreningar samt från omsorgsnämndens upphandlingsutskott och omsorgsförvaltningen. På mötet diskuterades olika frågor kring omsorgsnämndens beslut att upphandla personlig assistans. Efter att ha läst minnesanteckningarna (OSN-2020-0007) från mötet anser HSO att man vill förtydliga ett antal punkter från diskussionen samt uppmärksamma de krav handikappföreningarna ställer för en lyckad upphandling.

För assistansanvändarens välmående

Målet med LSS är att tillförsäkra de medborgare som tillhör lagens personkretsar att kunna leva ett liv som andra. Vi efterfrågar därför att alla som berörs av upphandlingen och som tillhör personkrets 1, LSS, ska ha en individuell plan enligt LSS. Den enskilde ska ha avgörande inflytande över hur assistanssättningen används, dvs kunna påverka budgeten i den egna assistansen. Utöver detta efterfrågar vi även att den enskilde själv ska kunna välja sina assistenter, vilket kräver en effektiv rekrytering som stöd. Leverantören bör ha ett strukturerat system för klagomålshantering, inklusive Lex Sarah och Lex Maria, där den assistansberättigade även ska erbjudas juridisk rådgivning. Leverantören behöver kunna tillhandahålla ett vårdteam, innehållandes sjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter etc. Det är även viktigt att leverantören har en väl fungerande jourverksamhet, så den enskilde inte blir utan assistans vid frånfall. För att lösningar ska kunna göras snabbt, när nödvändigt, så bör krav även ställas på leverantörens lokala förankring och inställetid. För dem som har kommunalt beslutad assistans ska individuppföljning göras av LSS-handläggare minst två ggr/år det första året och sedan minst en gång/år. Fråga de assistansberättigade och deras personliga nätverk, tex god man eller anhöriga. Det är bara den assistansberättigade som vet om assistansen har tillräcklig kvalitet. Vi anser inte att det räcker att fråga chefer och arbetsledare utan systematiska uppföljningar, av varje assistansberättigad individ, måste göras där man går till assistansanvändaren själv eller dess personliga nätverk.

För assistansanvändarens oro över att förlora assistenter

De assistansberättigade riskerar att mista sina erfarna assistenter eftersom anställningsvillkor är sämre hos de privata anordnarna. Detta eftersom "nämnden har personliga assistenter anställda enligt olika avtal; HÖK och PAN där övervägande av anställningarna ligger enligt HÖK. Privata assistansanordnare använder PAN-anställningar i högre grad. PAN-anställningar kan anses vara en sämre anställningsform för den enskilde medarbetaren i jämförelse med att vara anställd enligt HÖK" (Utredning inför förslag till beslut att upphandla Personlig assistans inklusive basansvar, OSN-2019-0505). Vår fråga till nämnden är därför vilka åtgärder som kommer att tas för att försäkra att anställningsformerna inte kommer att bli försämrade. Då det inte går att ställa specifika kvalificeringskrav på leverantörens anställningsformer, om så inte anses vara rimligt, kräver vi istället att leverantörens personalomsättning inte får överskrida den som kommunen själva haft för varje enskild individ när avtalet ingås. Därutöver ska man ställa krav på att leverantörens anställdas

erfarenhet, exempelvis tid inom branschen stämmer överens med arbetslivserfarenheten hos kommunens anställda assistenter när avtalstiden ingås. Kollektivavtal ska även finnas samt försäkringar för personalen, friskvårdsbidrag och andra fria hälsovårdsinsatser, tex influensavaccin, för assistenterna. För att goda anställningsvillkor för assistenter kvarstår, vilket krävs för hållbarhet i verksamheten, efterfrågar vi att personalomsättning samt att personalens kompetens följs upp regelbundet. Regelbundet beror av avtalstiden. Varje kvartal om avtalstiden är 2 år eller mindre.

Personalvård

Det måste finnas en tydlig arbetsledning, dvs en arbetsledare som är engagerad i assistansen och som tillsammans med den assistansberättigade kan bedöma kvaliteten på arbetet. Det måste finnas garanti för tillräcklig introduktionsutbildning, dvs bland annat möjlighet att "gå dubbelt". Leverantören måste även kunna erbjuda sina anställdas kompetensutveckling och handledning på betald arbetstid samt arbetsplatsmöten och utvecklingssamtal på betald arbetstid. Ett bra och enkelt tidrapporteringssystem är centralt.

Avtalets utformande och kommunens fortsatta roll

Förutsatt att upphandlingsunderlaget har den kvalitet vi efterfrågar vill vi att avtalsperioden är lång i syfte att minska oro och osäkerhet hos de assistansberättigade inför ny upphandling. Avtal bör även slutas med flera företag som delar på basansvaret för beredskap ska finnas om en leverantör inte uppfyller sitt uppdrag eller om företaget går i konkurs. Kommunen bör även uppehålla en vikariepool, då de flesta bolag har svårt att behålla vikarier. För varje assistansberättigad ska det finnas en plan för övertagandet. Planen för övertagandeprocessen ska göras tillsammans med den enskilde och dennes eventuella personliga nätverk.

Vidare vill vi återigen be om att få se kravprofilen innan upphandlingen bli offentlig. I anteckningarna från senaste mötet skriver man att "förfrågningsunderlaget inte är offentligt förrän förfrågan har lagts ut" samt att "en del är sekretessbelagt" (Minnesanteckningar från omsorgsnämndens dialog om personlig assistans, OSN-2020-00071). Vi ber därför att få se de delar som inte är sekretessbelagda eller att i åtminstone bli informerade om vilka delar av det vi efterfrågar som inte kommer stå med som krav.

2020-03-11

Michael Jestin, HSO